

عنوان مقاله:

جلوه های تمایز در رمان اللص و الکلاب بر اساس الگوی جامعه شناختی پیر بوردیو

محل انتشار:

فصلنامه ادب عربی، دوره 13، شماره 4 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

علی صیادانی - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

یزدان حیدرپور مرند - دانش آموخته کارشناسی ارشد مترجمی زبان عربی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

سکینه حیدرپور مرند - دانشجوی دکتری جامعه شناسی دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

در نگاه بوردیو جهان اجتماعی بر پایه تمایز استوار است که این تمایز در مفاهیم ساختاری چون فضا، میدان، طبقه و سرمایه و همچنین در سطح مفاهیم کنشی، یعنی عادت واره، عملکردهای درون میدان و ذائقه و سلیقه نمایان است. معمولا متن هایی چون هنر، رمان، ادبیات و حوزه های دیگر فرهنگ عامه سرریزهای جامعه اند که تحلیل و بررسی آنها می تواند پژوهشگران را به درک و فهم جامعه رهنمون سازد. فهم متن های ادبی با رویکرد بوردیویی، می تواند شبوه های تمایز در هر جامعه ای را نشان دهد. رمان اللص و الکلاب از داستان های نمادگرایانه نجیب محفوظ است که قابلیت بررسی در چارچوب مصادیق مزبور را دارد؛ چراکه نویسنده با در نظر داشتن مفاهیمی همچون دین، فرهنگ، جامعه و طبقه به بررسی اوضاع سیاسی و اجتماعی حاکم در جامعه مصر می پردازد و به ناعدالتی های حاکم بر آن جامعه خرده می گیرد. روایت داستان به گونه ای شکل یافته که محدودیت ها و شرایط خاص اجتماعی، به مجموعه ای گسترده و پیچیده از الزامات فردی و جمعی وابسته است. پژوهش حاضر به روش نقد جامعه شناسی با تکیه بر نظریه پیر بوردیو است که رمان اللص و الکلاب را از بعد جامعه شناختی و با رویکرد تحلیلی بررسی می کند و درصد نشان دادن و بررسی جلوه هایی از تمایز در این رمان است که در قالب مفاهیم بوردیویی همچون منش ها و عادت واره ها، زمینه ها و میدان ها، عرصه ها و سرمایه ها، فضاهای اجتماعی، طبقات اجتماعی و نیز ذائقه ها و سلیقه ها نمود یافته است. یافته های پژوهش حکایت از این واقعیت دارد که نویسنده در رمان مزبور، با بررسی نقش عاملان کنش در ساختارهای اجتماعی، نوعی تشخیص طبقاتی و فرهنگی را بر اساس عادت واره ها، سرمایه ها، فضاهای اجتماعی و شخصیت ها در میدان های مختلف برجسته می کند؛ به طوری که شخصیت ها در میدان های مختلف متناسب با عادت واره هایشان که ناشی از سرمایه ها، ذائقه ها و نیز جایگاه و طبقات اجتماعی آنها در فضاهای اجتماعی است، جلوه هایی از تمایز را به نمایش می گذارند.

کلمات کلیدی:

رمان معاصر، نقد داستان، نقد جامعه شناختی، نجیب محفوظ، رمان اللص و الکلاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1412970>

